

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (pátého senátu)

3. září 2015(*)

„řízení o předběžné otázce – Státní podpory – Určení výpočtu úroků týkajících se navrácení podpor neslučitelných se společným trhem – Jednoduché nebo složené úroky – Vnitrostátní právní předpisy, které pro výpočet úroků odkazují na ustanovení nařízení (ES) č. 794/2004 – Rozhodnutí o navrácení podpory, které bylo oznámeno přede dnem vstupu tohoto nařízení v platnost“

Ve věci C-89/14,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Corte suprema di cassazione (Itálie) ze dne 14. listopadu 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 21. února 2014, v řízení

A2A SpA

proti

Agenzia delle Entrate,

SOUDNÍ DVŮR (pátý senát),

ve složení T. von Danwitz (zpravodaj), předseda senátu, C. Vajda, A. Rosas, E. Juhász a D. Šváby, soudci,

generální advokát: M. Wathelet,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za A2A SpA A. Santa Mariou, G. Russo Corvacem, G. Pizzoniou, G. Zoppinim a E. Gambarem, avvocati,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s G. De Bellisem, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi D. Grespanem a B. Stromskym, jako zmocněnci,

po vypořádaní stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 26. března 2015,

vydává tento

Rozsudek

1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu článku 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 83, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 339), jakož i článků 9, 11 a 13 nařízení Komise (ES) č.

794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady č. 659/1999 (Úř. věst. L 140, s. 1; Zvl. vyd. 08/04, s. 3.).

2 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce byla podána v rámci sporu mezi společnostmi A2A SpA (dále jen „A2A“) a Agenzia delle Entrate (daňová správa) ve věci navrácení podpory prohlášené za neslučitelnou se společným trhem rozhodnutím Komise 2003/193/ES ze dne 5. června 2002 o státní podpoře ve formě osvobození od daní a zvýhodněných příspěvků poskytovaných Itálií podnikům ve veřejných službách s převládajícím veřejným kapitálem, na které byly uplatněny složené úroky (Úř. věst. L 77, s. 21).

Právní rámec

Unijní právo

Nařízení č. 659/1999

3 Bod 13 odůvodnění nařízení č. 659/1999 zní následovně:

„vzhledem k tomu, že by v případech protiprávní podpory, která není slučitelná se společným trhem, měla být obnovena účinná hospodářská soutěž; že za tímto účelem je nutné, aby byla podpora bez odkladu navrácena včetně úroků; že je vhodné, aby navrácení podpory bylo uskutečňováno v souladu s postupy vnitrostátního práva; že použití těchto postupů by nemělo být překážkou obnovení účinné hospodářské soutěže tím, že by bránilo okamžitému a účinnému výkonu rozhodnutí Komise; že k dosažení tohoto výsledku by měly členské státy učinit všechna nezbytná opatření zajišťující účinnost rozhodnutí Komise“.

4 Článek 14 tohoto nařízení, nadepsaný „Navrácení podpory“, stanoví:

„1. Je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učinit všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil (dále jen „rozhodnutí o navrácení“). Komise nebude vyžadovat navrácení podpory, pokud by to bylo v rozporu s obecnými zásadami práva Společenství.“

2. Podpora, která má být navrácena podle rozhodnutí o navrácení, zahrnuje úroky v přiměřené výši stanovené Komisí. Úroky jsou splatné od data, kdy byla protiprávní podpora k dispozici příjemci, do data jejího navrácení.

3. Aniž je dotčen příkaz Soudního dvora Evropských společenství podle článku 185 Smlouvy [o ES], navrácení se provede bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva dotyčného členského státu za předpokladu, že umožňují okamžitý a účinný výkon rozhodnutí Komise. Aniž je dotčeno právo Společenství, učinit za tímto účelem a v případě řízení před vnitrostátními soudy dotyčné členské státy všechny nezbytné kroky v rámci jejich právních řádů, včetně dočasných opatření.“

Sdělení komise o úrokových sazbách, které se použijí v případě navrácení protiprávní poskytnuté podpory

5 Sdělení Komise o úrokových sazbách pro navrácení protiprávních podpor (*neoficiální příklad*) vyhlášené v Úředním věstníku Evropské unie dne 8. května 2003 (Úř. věst. C 110, s. 21) uvádí:

„V rámci loajální spolupráce mezi Komisí a členskými státy při výkonu některých rozhodnutí o navrácení však vyvstala otázka, zda mají být tyto úroky jednoduché nebo složené [...]. Vzhledem k cíli navrácení protiprávních podpor a jeho významu v systému kontroly státních podpor

stanovenému ve Smlouvě o ES, považuje Komise za naléhavé objasnit své stanovisko v tomto ohledu.

[...]

Podle tržní praxe jsou běžně požítány jednoduché úroky, když příjemce finančních prostředků nemá k dispozici částku těchto úroků před koncem posuzovaného období, například pokud je dotčená částka vyplacena až na konci tohoto období; naproti tomu složené úroky jsou běžně požítány, když lze mít za to, že každý rok (nebo období) je příjemci vyplacena částka úroků, čímž je zvýšena částka jistiny, která mu byla převodně vyplacena. V tomto případě totiž dosahuje úroků z úroků vyplacených za každé období.

[...]Bez ohledu na četnost možných situací se tedy jeví, že účinkem protiprávní podpory je poskytnout příjemci finanční prostředky za podmínek podobných střednědobým bezúročným půjčkám. Z toho vyplývá, že použití složených úroků se jeví jako nezbytné, aby finanční výhody vyplývající z takovéto situace byly zcela eliminovány.

Komise si tedy přeje informovat členské státy a zúčastněné strany, že v jakémkoli budoucím rozhodnutí, kterým nařídí navrácení protiprávní podpory, uplatní referenční sazby použité pro výpočet čistého dotačního ekvivalentu regionálních podpor, a to na základě složeného úročení. Podle běžné tržní praxe se toto složení vypočítá na ročním základě. Komise očekává, že členské státy budou podobně uplatňovat složený úrok na výkon případného rozhodnutí o navrácení, pokud tím nedojde k rozporu s obecnými zásadami práva Společenství.“

Nařízení č. 794/2004

6 Články 9 a 11 nařízení č. 794/2004, které jsou uvedeny v kapitole V tohoto nařízení, se týkají úrokové sazby pro navrácení protiprávní podpory.

7 Článek 9 uvedeného nařízení, nadepsaný „Způsob stanovení úrokové sazby“, stanoví:

„1. Pokud není ve zvláštním rozhodnutí stanoveno jinak, je úroková sazba, která má být použita pro navrácení státní podpory poskytnuté v rozporu s čl. 88 odst. 3 Smlouvy, roční procentní sazba stanovená pro každý kalendářní rok.

Vypočítá se na základě průměru pětiletých mezibankovních swapových sazeb za září, říjen a listopad předchozího roku zvýšeného o 75 bazických bodů. V žádných odvodných případech může Komise sazbu pro jeden nebo více členských států zvýšit o více než 75 bazických bodů.

2. Jestliže se poslední tímto stanovená průměrná dostupných pětiletých mezibankovních swapových sazeb zvýšený o 75 bazických bodů liší od platné úrokové sazby pro navrácení státní podpory o více než 15 %, provede Komise přepočet platné úrokové sazby.

Nová sazba se použije od prvního dne měsíce následujícího po přepočtu Komise. V dopise sdělí Komise členským státům přepočet a datum, od kterého se sazba použije.

3. Úroková sazba se stanoví pro každý členský stát samostatně nebo pro dva či více členských států společně.

4. V případě, že nejsou k dispozici spolehlivé nebo odpovídající údaje nebo za výjimečných okolností může Komise v úzké spolupráci s dotčeným členským státem či dotčenými členskými státy stanovit úrokovou sazbu pro navrácení státní podpory pro jeden či více členských států na základě jiné metody nebo na základě informací, které má k dispozici.“

8 ?lánek 11 odst. 2 na?ízení ?. 794/2004, nadepsaný „Metoda pro uplatn?ní úroku“, stanoví:

„Úroková sazba se uplat?uje jako složený úrok až do data navrácení podpory. Úroky narostlé v p?edcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úro?eny.“

9 ?lánek 13 první pododstavec na?ízení ?. 794/2004 stanoví, že toto na?ízení vstupuje v platnost dvacátým dnem po vyhlášení v *Ú?edním v?stníku Evropské unie*. Vzhledem k tomu, že toto na?ízení bylo vyhlášeno v *Ú?edním v?stníku Evropské unie* dne 30. dubna 2004, vstoupilo v platnost dne 20. kv?tna 2004. Krom? toho podle ?l. 13 pátého pododstavce uvedeného na?ízení se jeho ?lánek 11 použije v souvislosti s jakýmkoli rozhodnutím o navrácení podpory, které bylo oznámeno po dni vstupu tohoto na?ízení v platnost.

Rozhodnutí 2003/1993

10 Dne 5. ?ervna 2002 p?ijala Komise rozhodnutí 2003/193, které oznámila Italské republice dne 7. ?ervna 2002. V ?lánku 2 tohoto rozhodnutí Komise konstatuje, že osvobození od dan? z p?íjm? právnických osob, které Italská republika ud?lila akciovým spole?nostem s p?evládajícím ve?ejným kapitálem a které je uvedeno v tomto ?lánku, je státní podporou ve smyslu ?l. 87 odst. 1 Smlouvy o ES, která je neslu?itelná se spole?ným trhem.

11 ?lánek 3 uvedeného rozhodnutí stanoví:

„Itálie p?ijme veškerá opat?ení pot?ebná k tomu, aby bylo možno získat od p?íjemce nazp?t podporu uvedenou v ?lánku 2, jež mu byla poskytnuta protiprávn?.“

Navrácení se provede bezodkladn? a v souladu s postupy vnitrostátního práva za p?edpokladu, že umož?ují okamžitý a ú?inný výkon rozhodnutí.

Podpora, která má být navrácena, zahrnuje úroky od data, kdy byla protiprávní podpora p?íjemci k dispozici, až do jejího skute?ného navrácení. Úroky se vypo?ítají na základ? referen?ní úrokové sazby používané pro výpo?et dota?ního ekvivalentu regionálních podpor.“ (*neoficiální p?eklad*)

Italské právo

12 ?lánek 1283 ob?anského zákoníku stanoví:

„P?i neexistenci opa?ných zvyklostí se ze splatných úrok? mohou platit úroky pouze ode dne podání žaloby nebo podle dohody uzav?ené po jejich splatnosti a za p?edpokladu, že se jedná o úroky, které mají být zaplacený alespo? za šest m?síc?.“

13 ?lánek 24 na?ízení s mocí zákona ?. 185 o naléhavých opat?eních na podporu rodin, práce, zam?stnanosti a podnikání, jakož i o p?epracování vnitrostátního strategického rámce v podmínkách protikrizových opat?ení (decreto-legge n. 185 – Misure urgenti per il sostegno a famiglie, lavoro, occupazione e impresa e per ridisegnare in funzione anti-crisi il quadro strategico nazionale) ze dne 29. listopadu 2008, které bylo po novelizaci p?em?n?no na zákon ?. 2 ze dne 28. ledna 2009 (dále jen „na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008“), nadepsaný „Provád?ní evropských rozhodnutí týkajících se navrácení protiprávních podpor“, v odstavci 4 stanoví, že:

„Úroky uvedené v odstavci 2 se ur?í podle kapitoly V na?ízení [...] ?. 794/2004 [...]“

14 ?lánek 36 uvedeného na?ízení s mocí zákona stanoví, že toto na?ízení vstupuje v platnost v den vyhlášení v *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*. K tomuto vyhlášení došlo dne 29. listopadu 2008.

Spor v p?vodním ?ízení a p?edb?žná otázka

15 Spole?nost A2A vznikla spojením spole?ností ASM Brescia SpA a AEM SpA. T?mto spole?nostem bylo poskytnuto t?íleté osvobození od dan? z p?íjm? právnických osob, které Italská republika ud?lila akciovým spole?nostem s p?evládajícím ve?ejným kapitálem. V rozhodnutí 2003/193, oznámeném Italské republice dne 7. ?ervna 2002, m?la Komise za to, že takové osvobození je státní podporou neslu?itelnou se spole?ným trhem.

16 Soudní dv?r v rozsudku Komise v. Itálie (C?207/05, EU:C:2006:366) konstatoval, že „Italská republika tím, že nep?ijala ve stanovených lh?tách opat?ení nezbytná pro navrácení podpor ze strany p?íjemce? t?chto podpor, které byly prohlášeny za protiprávní a neslu?itelné se spole?ným trhem rozhodnutím 2003/193, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají na základ? tohoto rozhodnutí“.

17 V návaznosti na tento rozsudek p?ijala Italská republika s cílem právn? upravit navrácení dot?ených podpor postupn? ?lánek 1 na?ízení s mocí zákona ?. 10 o ustanoveních provád?jících povinnosti Spole?enství a mezinárodní povinnosti (decreto-legge n. 10 – Disposizioni volte a dare attuazione ad obblighi comunitari ed internazionali) ze dne 15. února 2007, které bylo po novelizaci p?em?n?no na zákon ?. 46 ze dne 6. dubna 2007 (dále jen „na?ízení s mocí zákona ?. 10/2007“), nadepsaný „Výkon rozsudku vydaného Soudním dvorem Evropských spole?enství dne 1. ?ervna 2006 ve v?ci C?207/05. Provedení rozhodnutí Komise 2003/193/ES ze dne 5. ?ervna 2002. ?ízení pro nespln?ní povinnosti podle ?lánku 228 Smlouvy o ES ?. 2006/2456“, ?lánek 24 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008 a ?lánek 19 na?ízení s mocí zákona ?. 135 o naléhavých opat?eních k provedení povinností Spole?enství a výkonu rozsudk? Soudního dvora Evropských spole?enství (decreto-legge n. 135 – Disposizioni urgenti per l'attuazione di obblighi comunitari e per l'esecuzione di sentenze della Corte di giustizia delle Comunità europee) ze dne 25. září 2009, které bylo po novelizaci p?em?n?no na zákon ?. 166 ze dne 20. listopadu 2009.

18 V roce 2009 zaslala Agenzia delle entrate spole?nosti A2A da?ové vým?ry za ú?elem zp?tného získání ?ástek dlužných jakožto da? z p?íjm? právnických osob, které spole?nosti ASM Brescia SpA a AEM SpA nezaplatily na základ? osvobození ud?leného Italskou republikou. V t?chto da?ových vým?rech bylo požadováno krom? ?ástky 170 milion? eur jakožto jistiny zaplatit rovnž ?áстку 120 milion? eur jakožto úroky vypo?ítané na základ? složeného úro?ení.

19 Spole?nost A2A podala žalobu proti uvedeným da?ovým vým?r?m. P?ed p?edkládajícím soudem, Corte suprema di cassazione (Kasa?ní soud), tvrdila, že ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008 je v rozporu s unijním právem. Toto ustanovení totiž podle ní pokud jde o výpo?et úrok?, odkazuje na ?lánky 9 a 11 na?ízení ?. 794/2004, zatímco podle jeho ?l. 13 pátého pododstavce není toto na?ízení *ratione temporis* použitelné na rozhodnutí 2003/193 vzhledem k tomu, že bylo oznámeno Italské republice p?ed vstupem uvedeného na?ízení v platnost.

20 P?edkládající soud v žádosti o rozhodnutí o p?edb?žné otázce s odkazem na rozsudek Komise v. Département du Loiret (C?295/07 P, EU:C:2008:707, bod 46) v tomto ohledu uvádí, že unijní právo ani judikatura Soudního dvora v dob? p?íjetí rozhodnutí 2003/193 nestanovily, že úroky, které mají být uplatn?ny p?i navrácení státních podpor uvedených v tomto rozhodnutí, musí být vypo?ítány na základ? složeného úro?ení. P?edkládající soud dodává, že praxe Komise spo?ívala v té dob? v odkazu na ustanovení vnitrostátního práva. Italské právo však podle tohoto soudu uplat?ovalo podle ?lánku 1282 ob?anského zákoníku jednoduché úroky a použití složených

úrok? na pen?žit? zá vazky p?ipoušt?lo jen za podmínek stanovených v ?lá nku 1283 ob?anského zákoníku, které nebyly spln?ny u navrá cení podpory dot?eného v p?vodním ?ízení.

21 Za t?chto okolností si Corte suprema di cassazione klade otázku, zda unijní právo brání takovému vnitrostátnímu ustanovení, jako je ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008, nebo zda umož?uje stanovit uplatn?ní složených úrok? na navrá cení státní podpory, zatímco rozhodnutí o dot?eném navrá cení bylo oznámeno p?ed vstupem na?ízení ?. 794/2004 v platnost.

22 S ohledem na tyto úvahy se uvedený soud rozhodl p?erušit ?ízení a položit Soudnímu dvoru následující p?edb?žnou otázku:

„Je t?eba ?lánek 14 [na?ízení ?. 659/1999] a ?lá nky 9, 11 a 13 [na?ízení ?. 794/2004] vykládat v tom smyslu, že brání vnitrostátním právním p?edpis?m, které ve vztahu k navrá cení státní podpory v návaznosti na rozhodnutí Komise oznámené dne 7. ?ervna 2002 stanoví, že úroky se ur?ují na základ? ustanovení kapitoly V na?ízení ?. 794/2004 (a to zejména ?lá nk? 9 a 11), a tudíž podle úrokové sazby na základ? režimu složených úrok??“

K p?edb?žné otázce

23 Podstatou p?edb?žné otázky p?edkládajícího soudu je, zda unijní právo, zvlášt? ?lánek 14 na?ízení ?. 659/1999, jakož i ?lá nky 11 a 13 na?ízení ?. 794/2004, brání takové vnitrostátní právní úprav?, jako je ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008, který na základ? odkazu na na?ízení ?. 794/2004 stanoví uplatn?ní složených úrok? na navrá cení státní podpory prohlášené za neslu?itelnou se spole?ným trhem, zatímco rozhodnutí, kterým byla tato podpora prohlášena za neslu?itelnou se spole?ným trhem a bylo na?ízeno její navrá cení, bylo p?ijato a oznámeno dot?enému ?lenskému státu p?ed vstupem tohoto na?ízení v platnost.

24 Úvodem je t?eba konstatovat, že žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce odkazuje nejen na ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008, nýbrž rovnž na ?lánek 1 na?ízení s mocí zákona ?. 10/2007, jakož i na ?lánek 19 na?ízení s mocí zákona ?. 135 ze dne 25. září 2009, jež jsou uvedeny v bod? 17 tohoto rozsudku. P?edkládající soud uvádí, pokud jde o v?c v p?vodním ?ízení, že ?l. 1 odst. 3 na?ízení s mocí zákona ?. 10/2007 ze dne 15. února 2007 a ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008 mají totožné zn?ní.

25 Žádost o rozhodnutí o p?edb?žné otázce neuvádí jasn?, které z t?chto ustanovení je použitelné na v?c v p?vodním ?ízení. Je v n?m uvedeno jen to, že rozsudek, který je p?edm?tem sporu p?ed p?edkládajícím soudem, je založen na úvaze, že „výpo?et úrok? na základ? složeného úro?ení je správný, jelikož je proveden v souladu s ?l. 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008“. Za t?chto okolností je t?eba vycházet z p?edpokladu, že toto ustanovení je použitelné na v?c v p?vodním ?ízení, což p?ísluší ov??it vnitrostátnímu soudu.

26 ?lánek 14 odst. 1 na?ízení (ES) ?. 659/1999 stanoví, že je-li v p?ípadech protiprávní podpory p?ijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že doty?ný ?lenský stát u?iní všechna nezbytná opat?ení, aby p?íjemce podporu navrá til. Podpora, která má být navrá cena podle rozhodnutí o navrá cení, zahrnuje v souladu s ?l. 14 odst. 2 tohoto na?ízení úroky. Toto ustanovení však neup?es?uje, zda tyto úroky musí být vypo?ítány na základ? jednoduchého nebo složeného úro?ení.

27 V tomto ohledu je t?eba zaprvé uvést, že ?l. 11 odst. 2 na?ízení ?. 794/2004 sice stanoví, že úroková sazba se uplat?uje jako složený úrok až do data navrá cení podpory a že úroky narostlé v p?edcházejícím roce jsou v každém následujícím roce úro?eny, je však t?eba konstatovat, že toto ustanovení se podle ?l. 13 pátého pododstavce tohoto na?ízení použije jen v souvislosti s rozhodnutími o navrá cení podpory, která byla oznámena po dni vstupu tohoto

nařízení v platnost, a sice po 20. květnu 2004.

28 Je tudíž třeba uvést, že vzhledem k tomu, že rozhodnutí 2003/193, kterým byly podpory, jež jsou předmětem navrácení ve věci v původním řízení, prohlášeny za neslučitelné se společným trhem, bylo oznámeno Italské republice dne 7. června 2002, a sice před vstupem nařízení č. 794/2004 v platnost, není čl. 11 odst. 2 tohoto nařízení jako takový *ratione temporis* použitelný na věc v původním řízení.

29 Pokud jde zadruhé o otázku, jaká právní úprava byla před vstupem nařízení č. 794/2004 použitelná pro určení, zda musí být úroky jednoduché nebo složené, je třeba připomenout, že v rozsudku Komise v. Département du Loiret (C-295/07 P, EU:C:2008:707, bod 46) Soudní dvůr konstatoval, že v den přijetí sporného rozhodnutí dotčeného ve věci, ve které byl vydán tento rozsudek, a sice 12. července 2000, právo Společenství ani judikatura Soudního dvora nebo Tribunálu neuváděla, zda úroky, které musí zahrnovat podpora, jež má být navracena, se vypočítají na základě jednoduchého nebo složeného úročení. Vzhledem k tomu, že neexistovalo ustanovení unijního práva v této oblasti, měl Soudní dvůr za to, že praxe Komise, kterou podrobně popsala v dopise členským státům SG (91) D/4577 ze dne 4. března 1991, spojovala otázku uložení úroků s procesními postupy navrácení a odkazovala v tomto ohledu na vnitrostátní právo (rozsudek Komise v. Département du Loiret, C-295/07, EU:C:2008:707, body 82 až 84).

30 Komise až ve sdělení o úrokových sazbách, které se použijí v případě navrácení protiprávních podpor ze dne 8. května 2003, výslovně sdělila, že v každém rozhodnutí o navrácení protiprávní podpory, které v budoucnu přijme, použije složené úročení (rozsudek Komise v. Département du Loiret, C-295/07, EU:C:2008:707, bod 46) a že očekává, že členské státy budou uplatňovat složené úročení při výkonu všech rozhodnutí o navrácení.

31 Pokud jde o rozhodnutí 2003/193, v čl. 3 odst. 2 vyžaduje, aby se navrácení provedlo bezodkladně a v souladu s postupy vnitrostátního práva, aniž by uvádělo dodatečný údaj týkající se otázky, zda tyto úroky mají být vypočítány na základě jednoduchého nebo složeného úročení.

32 Vzhledem k tomu, že toto rozhodnutí bylo oznámeno Italské republice dne 7. června 2002, a sice předtím, než Komise změnila praxi ve sdělení o úrokových sazbách, které se použijí v případě navrácení protiprávních podpor, je třeba na základě judikatury zakotvené v rozsudku Komise v. Département du Loiret (C-295/07, EU:C:2008:707) dospět k závěru, že je na vnitrostátním právu, aby v tomto případě určilo, zda úroková sazba musí být uplatněna jako jednoduchý nebo složený úrok.

33 V tomto ohledu předkládající soud v předkládacím rozhodnutí uvádí, že znění čl. 24 odst. 4 nařízení s mocí zákona č. 185/2008 odkazuje jen na kapitolu V nařízení č. 794/2004, a nikoli na kapitolu VI tohoto nařízení, která obsahuje přechodné ustanovení článku 13, takže podle vnitrostátního práva se na uvedený odkaz nevztahuje časové omezení uvedené v tomto článku.

34 §lánek 24 odst. 4 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008, takto vyložený p?edkládajícím soudem, nem?že být považován za ustanovení, které je v rozporu s ?lánekem 13 na?ízení ?. 794/2004. Tento ?lánek 13 sice v prvním pododstavci ur?uje datum vstupu tohoto na?ízení v platnost a v pátém pododstavci up?es?uje, že ?l. 11 odst. 2 uvedeného na?ízení, který se týká výpo?tu úrok? na základ? složeného úro?ení, se použije jen na rozhodnutí o navrácení oznámená p?ed vstupem tohoto na?ízení v platnost, nelze však z takového omezení *ratione temporis* použitelnosti na?ízení ?. 794/2004 vyvodit zásadu, která zakazuje ?lenským stát?m, které m?ly v dob? p?ijetí rozhodnutí 2003/193, výlu?nou pravomoc k ur?ení výpo?tového základu úrok?, aby p?ijaly právní p?edpisy v ur?itém sm?ru. ?lánek 13 na?ízení ?. 794/2004 tedy nezavádí pravidlo zákazu zp?tné ú?innosti použitelné na vnitrostátní právní p?edpisy p?ed vstupem na?ízení ?. 794/2004 v platnost.

35 Zat?etí je t?eba uvést, že cílem na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008, které upravuje podmínky výpo?tu úrok?, které mají být stanoveny pro navrácení podpory, která byla prohlášena za neslu?itelnou se spole?ným trhem, je mimo jiné provést ?lánek 3 rozhodnutí 2003/193. Provádí tak ?l. 14 odst. 1 na?ízení ?. 659/1999. Z ustálené judikatury však vyplývá, že ?lenské státy, které p?ijímají opatření, jimiž provádí unijní právo, musí dodržovat obecné zásady tohoto práva (rozsudek Ålands Vindkraft, C?573/12, EU:C:2014:2037, bod 125).

36 K t?mto obecným zásadám pat?í mimo jiné zásady právní jistoty a ochrany legitimního o?ekávání.

37 V tomto ohledu je t?eba p?ipomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora platí, že jestliže zásada právní jistoty brání tomu, aby na?ízení bylo použito se zp?tnou ú?inností, a sice na situace vzniklé p?ed jeho vstupem v platnost, a to bez ohledu na p?íznivé ?i nep?íznivé ú?inky takového použití pro dot?ené osoby, tatáž zásada vyžaduje, aby každá faktická situace byla posuzována obvyklým zp?sobem, a pokud není výslovn? stanoveno jinak, ve sv?tle v daném okamžiku ú?inných právních norem. Pokud je však nov? p?ijatý právní p?edpis platný pouze do budoucnosti, uplatní se rovn?ž, až na odchylky, na budoucí ú?inky situací, které vznikly b?hem platnosti starého právního p?edpisu (viz v tom smyslu rozsudek Bavaria, C?120/08, EU:C:2010:798, body 40, 41 a citovaná judikatura).

38 Jak vyplývá rovn?ž z ustálené judikatury Soudního dvora, p?sobnost zásady ochrany legitimního o?ekávání nem?že být natolik rozší?ena, aby obecn? bránila použití nové právní úpravy na budoucí ú?inky situací vzniklých za p?sobnosti d?ív?jší právní úpravy (rozsudek Stadt Papenburg, C?226/08, EU:C:2010:10, bod 46 a citovaná judikatura).

39 V projednávaném p?ípad? je t?eba p?ipomenout, že použití složených úrok? bylo zavedeno vnitrostátní právní úpravou uvedenou v bodech 24 a 25 tohoto rozsudku. P?ed vstupem této právní úpravy v platnost italské právo uplat?ovalo v souladu s ?lánekem 1282 ob?anského zákoníku jednoduché úroky.

40 Na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008 tím, že stanoví uplatn?ní složených úrok? v p?ípad? navrácení podpor prohlášených za neslu?itelné se spole?ným trhem rozhodnutím 2003/193, nemá v?bec zp?tnou ú?innost a jen používá novou právní úpravu na budoucí ú?inky situací vzniklých za p?sobnosti d?ív?jší právní úpravy.

41 §lánek 36 na?ízení s mocí zákona ?. 185/2008 stanoví totiž, že toto na?ízení s mocí zákona vstoupí v platnost v den jeho vyhlášení v *Gazzetta ufficiale della Repubblica italiana*, ke kterému došlo dne 29. listopadu 2008, takže uvedené na?ízení s mocí zákona nevstoupilo v platnost p?ed jeho vyhlášením. Da?ové vým?ry, které stanoví použití složených úrok?, byly krom? toho oznámeny spole?nosti A2A poté, co vstoupilo toto na?ízení s mocí zákona v platnost. Vzhledem k

tomu, že podpora, která byla prohlášena za neslučitelnou se společným trhem a která je dotčena v povodním řízení, nebyla navracena, a dokonce nebyla ani předmetem daňových výměr v den vstupu uvedeného nařízení s mocí zákona v platnost, nelze mít za to, že toto nařízení s mocí zákona mohlo ovlivnit dříve vzniklou situaci.

42 S ohledem na dlouhou dobu, která uplynula mezi přijetím rozhodnutí 2003/193, kterým se Komise domáhala navrácení státní podpory dotčené v povodním řízení, dne 5. března 2002 a vydáním daňových výměr určených k zajištění skutečného navrácení této podpory v průběhu roku 2009, je třeba mít kromě toho za to, že použití složených úroků je zvláště vhodným prostředkem k odstranění konkurenční výhody protiprávně udělené podnikem, které byly příjemci uvedené státní podpory.

43 Obecné právní zásady právní jistoty a ochrany legitimního očekávání proto nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je nařízení s mocí zákona č. 185/2008 dotčené v povodním řízení.

44 Pokud jde konečně o otázku, kterou společnost A2A vznesla ve svém písemném vyjádření, a sice zda je nařízení s mocí zákona v rozporu se zásadou rovného zacházení, je třeba uvést, že podle ustálené judikatury není třeba přezkoumávat jiné otázky položené Soudnímu dvoru ústníky řízení v povodním řízení než ty, které položil vnitrostátní soud v předkládacím rozhodnutí (v tomto smyslu viz Kersbergen-Lap a Dams-Schipper, C-154/05, EU:C:2006:449, body 21 a 22, jakož i citovaná judikatura).

45 Je přitom nesporné, že předkládající soud nepoložil tuto otázku v žádosti o rozhodnutí o předběžné otázce.

46 V každém případě Soudní dvůr nemá k dispozici skutečnosti umožňující ověřit, zda se společnost A2A snaží dovolat uplatnění vnitrostátní rozhodovací praxe, která by mohla být protiprávní. Podle ustálené judikatury Soudního dvora však platí, že zásada rovného zacházení musí být v souladu s dodržováním zásady legality, podle níž nikdo nemůže ve své prospěch uplatňovat případnou protiprávnost, k níž došlo ve prospěch jiné osoby (rozsudek The Rank Group, C-259/10 a C-260/10, EU:C:2011:719, bod 62 a citovaná judikatura).

47 Soudní dvůr tedy nemůže přezkoumat argument vznesený společností A2A, který se týká případného rozdílného zacházení, jež je v rozporu se zásadou zákazu diskriminace.

48 S ohledem na výše uvedené je třeba na položenou otázku odpovědět tak, že článek 14 nařízení č. 659/1999, jakož i články 11 a 13 nařízení č. 794/2004 nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je čl. 24 odst. 4 nařízení s mocí zákona č. 185/2008, který na základě odkazu na nařízení č. 794/2004 stanoví použití složených úroků v případě navrácení státní podpory, přestože rozhodnutí, kterým byla tato podpora prohlášena za neslučitelnou se společným trhem a kterým bylo nařízeno její navrácení, bylo přijato a oznámeno dotčenému členskému státu před vstupem tohoto nařízení v platnost.

K nákladům řízení

49 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o ústníky povodního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníky řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (pátý senát) rozhodl takto:

Článek 14 nařízení Rady (ES) č. 659/1999 ze dne 22. března 1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES, jakož i články 11 a 13 nařízení Komise (ES)

?. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) ?. 659/1999, nebrání takové vnitrostátní právní úpravě, jako je ?l. 24 odst. 4 nařízení s mocí zákona ?. 185/2008, který na základě odkazu na nařízení ?. 794/2004 stanoví použití složených úroků v případě navrácení státní podpory, přestože rozhodnutí, kterým byla tato podpora prohlášena za neslučitelnou se společným trhem a bylo nařízeno její navrácení, bylo přijato a oznámeno dotčenému členskému státu před vstupem tohoto nařízení v platnost.

Podpisy.

* Jednací jazyk: italština.